

Κείμενο-Φωτογραφίες:
ΕΙΡΗΝΗ ΚΩΤΣΑΚΗ *

Το Δημάριο, ως το τελευταίο χωριό επί χάρτου στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα, το πιο πιθανό είναι να μην θυμίζει τίποτα στους περισσότερους από εσάς. Ωστόσο αξίζει την προσοχή σας.

Βρίσκεται φωλιασμένο στους πρόποδες των κορυφών Κούλας, βορειοδυτικά της πολυπολιτισμικής Ξάνθης, σε υψόμετρο 780μ. Είναι ένα από τα γνωστά, ως πομακοχώρια της ορεινής Ξάνθης, το οποίο λόγω της γεωγραφικής του απομόνωσης διαθέτει ακόμα δείγματα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής δομής.

Περίτεχνες καμινάδες, κοσμούν τις σχιστολιθικές σκεπές, κάτω από τις μεγαλοπρεπείς κορυφές της Κούλας. Σοκάκια λιθόκτιστα συναντιούνται στη σκιά των θρακικών σαχνισιών, κοντοστέκονται σε τρεχούμενες βρύσες και σιωπηλούς νερόμυλους, διασχίζουν λιθόκτιστα γεφύρια άγνωστων ετών, κυκλώνουν αλώνια και τζαμιά προτού ριζωθούν ως καλντερίμια στους πρόποδες των βουνών και ανηφορίζουν γλυκά στις κορυφές.

Μονοπάτια πλακόστρωτα διαγράφουν την πορεία τους επί αιώνες, παράλληλα στις ξερολιθιές, ανάμεσα στα καπνοχώραφα και στα νταμ (ορεινές αγροκίεες), στις θημωνιές («κουπέν» στα πομάκικα) και στα απολιθωμένα δέντρα. Τροφοδότες ζωής και επικοινωνίας οι ορεινοί δρόμοι δημιουργούν στο Δημάριο ένα καταπληκτικό δίκτυο πεζοπορικών διαδρομών κατάλληλο τόσο για αρχάριους πεζοπόρους όσο και για απαιτητικούς ορειβάτες.

Γνήσιες εικόνες μιας αυθεντικής καθημερινότητας περιμένουν τους επισκέπτες.

Οι κορυφές Κούλας υψώνουν το επιβλητικό τους ανάστημα πάνω από το Δημάριο, οριοθετώντας τα σύνορα Ελλάδας - Βουλγαρίας και δημιουργώντας ένα μοναδικό οικοσύστημα πλούσιο σε ενδημική χλωρίδα και πανίδα, εξαιρετικό κίνητρο για τους μυημένους στη φύση περιηγητές.

Γνωρίζοντας την ορεινή Ελλάδα

Την άνοιξη συναντάμε καταπράσινα οροπέδια με πινελιές κίτρινου κρίνου, του σπάνιου *Lilium rhodoraeum*. Στις απότομες γρανιτένιες ορθοπλαγιές μοναχικά δέντρα πενταβέλονης πεύκης (*Pinus peuce*) αναμετρώνται με τους χρόνους και τις εποχές. Αγριόγιδα (*Rupricara rupricara*) κοντοστέκονται ατρόμητα στα βραχώδη περάσματα όπου φύεται η ενδημική αβερλία (*Haberlea rhodopensis*) και η σολδανέλα της Ροδόπης (*Soldanella rhodopaea*).

Χαμηλότερα, μέσα στα πυκνά και σκοτεινά δάση της οξιάς, ανάμεσα στα αιωνόβια ροζιασμένα δέντρα, οι αισθήσεις μας ίσως να αντιληφθούν την παρουσία άγριων ζώων όπως των πανέμορφων ζαρκαδιών (*Capreolus capreolus*). Στα ξέφωτα με τα δροσερά μύρτιλλα τρέφονται οι λιγοστοί πλέον αγριόκουρκοι (*Tetrao urogallus*) ενώ ίχνη καφέ αρκούδας μαρτυρούν ότι ακόμα η άγρια ζωή υπάρχει και αντιστέκεται στην αυτοκαταστροφική τάση των ανθρώπων.

Καθώς εισχωρούμε στη φύση και απομακρυνόμαστε από τις επιφροές της σύγχρονης ζωής, την αρχική σιωπή του δάσους διαδέχονται ήχοι ασυνήθιστοι στον ανίδεο επισκέπτη. Δρυοκολάπτες τυμπανίζουν επίμονα προς αναζήτηση συντρόφου, κούκοι επαναλαμβάνουν αγόγγυστα το μονότονο κάλεσμά τους, μικροπούλια τιτιβίζουν αμέριμνα στα κλαδιά. Τα βήματα μας βυθίζονται απαλά στα στρώματα των ξερών φύλλων επαναφέροντας μας σε άμεση επαφή και σύνδεση με τη μητέρα γη.

Άφθονο το νερό, κελαρύζει στις ρεματιές, σχηματίζει άγνωστους στο κοινό καταρράκτες και λιμνούλες, στροβιλίζεται στις βάρρες, ανταμώνει με άλλα ρέματα, θεριεύει και κατακυλά έως το Θρακικό πέλαγος.

Στο Δημάριο υπάρχουν μονοπάτια διαφόρων κατηγοριών και βαθμού δυσκολίας.

Υπάρχουν φαρδιά και άνετα μονοπάτια τα οποία χρησιμοποιούσε παλιότερα ο στρατός για να εφοδιάζει με τα μολάγια τα φυλάκια που βρίσκονταν σε διάφορα απομακρυσμένα στρατηγικά σημεία. Υπάρχουν μονοπάτια επικοινωνίας των οικισμών τα οποία ακόμη και σήμερα χρησιμοποιούν οι κάτοικοι για να πάνε στα χωράφια ή στις αγροικίες τους. Επίσης υπάρχει η δυνατότητα για ορειβατικές αναβάσεις ή αναρριχητικές δραστηριότητες στις βραχώδεις βόρειες κόψεις των κορυφών Κούλας. Τέλος, για όσους προτιμούν τις πολύωρες διασχίσεις υπάρχουν διαδρομές πολλών χιλιομέτρων προς και κατά μήκος της συνοριακής γραμμής, σε τοποθεσίες ιδιαίτερου φυσικού κάλλους που αξίζουν πραγματικά τον κόπο της ανάβασης και το ταξίδι έως την άκρη μιας άγνωστης για τους πολλούς Ελλάδας.

* Η **ΕΙΡΗΝΗ ΚΩΤΣΑΚΗ** είναι συνοδός βουνού
e-mail: mountleader@hotmail.com
<http://facebook.com/mountain.leader.7>

